

ВИКОРИСТАННЯ CHATGPT – ЯК ОКРЕМИЙ ВИД ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Чакалов А. К.

аспірант

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна*

На сьогодні людство переживає без перебільшень унікальні часи, оскільки технологічний прогрес вийшов на новий рівень, створивши штучний інтелект, який проник у всі сфери життя.

ChatGPT не оминув і учасників освітнього процесу, які дедалі більше використовують унікальну технологію.

Так, ChatGPT часто вигадує текст, задовольняючи запит користувача, видає неіснуючі першоджерела, але тим не менш продовжує використовуватися учасниками освітнього процесу, які нехтують академічною доброчесністю.

На мій погляд, причин порушення принципів та правил академічної доброчесності безліч, посеред яких слід виділити наступні:

- пізня поява технічних можливостей, з використанням яких можна встановити плагіат чи фальсифікацію. Наприклад ще десять років, якщо і існували, проте були мало відомі програмні продукти які могли б визначити наявність плагіату, що в свою чергу давало можливість учасникам освітнього процесу нівелювати принципи доброчесності;

- до 2017 року на рівні законодавства було відсутнє таке поняття як: «академічна доброчесність», її принципи та правила. Тобто, тривалий час було відсутнє чітке визначення того як можна і як не можна вчиняти. Тільки з прийняттям нового ЗУ «Про освіту» були закріплені принципи та правила академічної доброчесності, визначення понять плагіат, фабрикація, списування та інші. До цього кожен міг по своєму тлумачити ті чи інші дії;

- відсутність відповідальності за порушення академічної доброчесності та порядку її застосування. Знову ж так, тільки в 2017 році в профільному законі було визначено академічну відповідальність педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти за порушення академічної доброчесності, а так само відповідальність здобувачів освіти. До цього часу студент, наприклад, міг списати, за що викладач керуючись власним

професійним досвідом міг «умовно» покарати такого студента, знизити оцінку, направити на перездачу тощо. Але це нерідко призводило до конфліктів, адже в студента було уявлення, що викладач надмірно покарав за звичайне і традиційне списування. Після введення відповідальності на рівні законодавства, кожен з учасників освітнього процесу може спиратися на норми закону, а не на власне уявлення про дозволене і недозволене.

Не зважаючи на активні зміни в технологіях, законодавчі зміни відбуваються, але не так швидко.

Як вже зазначалося вище, ChatGPT активно використовується учасниками освітнього процесу, однак таке використання на сьогодні не вважається порушенням академічної доброчесності.

Саме тому, очевидно необхідні законодавчі зміни, які б встановили межі дозволеного використання, а також врегулювали порядок та умови використання технології штучного інтелекту учасниками освітнього процесу.

Відсутність чітких правил використання штучного інтелекту призводить до різного бачення способів його застосування, виходячи з принципу, що не заборонено те дозволено. Наприклад використання тільки для побудови плану наукової праці чи можливо і підготовки тез доповідей через ChatGPT. Чіткої межі між дозволеним і забороненим не має.

Підсумовуючи наведене вище, варто відзначити існуючий вплив технологій на порушення етичних принципів академічної доброчесності. Проте освіта і наука не може відокремитися від інструментів технологічного прогресу, а тому ChatGPT в освітньому середовищі має стати помічником студентам, викладачам та науковцям, але аж ні яке не заміником інтелектуальної праці кожного з них.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-205>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Чакалов Р. К.

аспірант

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна*

З розвитком технології штучного інтелекту ChatGPT, особливо гостро постала проблема академічної доброчесності. Поява такої